

# ВЗАЄМОДІЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ З МАС-МЕДІА ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО ДОСВІДУ

*Антон Синуця*

*Creators Media Group,*

*Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ)*

*[a.v.synutsia@npu.edu.ua](mailto:a.v.synutsia@npu.edu.ua)*

*Науковий керівник: Оксана Міхеєва*

**Постановка проблеми.** Сучасне суспільство характеризується швидким розвитком інформаційних технологій, які змінюють звичні методи комунікації. Мас-медіа відіграють значущу роль у формуванні громадської думки і соціальних настроїв. У цьому контексті соціальні працівники, як важливі агенти соціальних змін, стикаються з необхідністю адаптації своїх методів роботи та використання нових інформаційних технологій у практичній діяльності. Інтеграція мас-медіа у професійну діяльність соціальних працівників може покращити результати соціальної роботи, забезпечуючи широке охоплення та залученість громадськості.

Відсутність єдиних стандартів і досліджень, які б детально аналізували взаємодію соціальних працівників з мас-медіа в різних культурних і соціальних контекстах, створює прогалини в практичних знаннях, які могли б сприяти більш ефективному їх використанню. Крім того, не в повній мірі вивчена роль мас-медіа у вирішенні конкретних соціальних проблем та їх вплив на становище вразливих груп.

Актуальність дослідження визначається потребою глибшого розуміння цієї взаємодії, її потенційних переваг і ризиків, а також розробки ефективних стратегій і рекомендацій для соціальних працівників, щоб максимально використати потенціал мас-медіа у соціальній роботі.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Розгляд останніх досліджень показує, що інтеграція мас-медіа в практику соціальної роботи є важливим аспектом для підвищення ефективності та охоплення соціальних ініціатив. І. К. Покуліта та М. О. Колотило акцентують увагу на необхідності використання медіа як інструменту для залучення громадськості та підвищення її обізнаності щодо соціальних питань. Згідно з Концепцією впровадження медіаосвіти в Україні, систематичне включення медіаосвіти може значно підсилити соціальну роботу, надаючи працівникам інструменти для кращого розуміння та використання медійних ресурсів.

В роботі Г. С. Мільчевської (2019) підкреслюється важливість медіаграмотності у професійній підготовці соціальних працівників, що допомагає їм ефективніше взаємодіяти з мас-медіа.

У своєму дослідженні Чан Чітат зосереджується на використанні інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в соціальній роботі з молоддю, аналізуючи як цифрові інструменти можуть покращити доступність та залученість молоді до соціальної роботи та вирішення соціальних проблем. ІКТ

надають можливості соціальним працівникам охоплювати ширшу аудиторію та адаптувати свої методи до потреб окремих осіб чи груп.

**Мета статті.** Мета статті полягає в порівняльному аналізі міжнародного та вітчизняного досвіду взаємодії соціальних працівників з мас-медіа та її впливу на розвиток сучасної соціальної роботи. Стаття має на меті характеристику залучення медіа в соціальну роботу для підвищення обізнаності громадськості про соціальні проблеми та їх вирішення, діяльність соціальних установ та можливості отримання різних соціальних послуг.

**Виклад основного матеріалу.** Розвиток сучасної соціальної роботи тісно пов'язаний з інтеграцією мас-медіа як засобу взаємодії з громадськістю та організаціями. Взаємодія соціальних працівників з мас-медіа відіграє важливу роль у формуванні громадської думки та мобілізації ресурсів громади для вирішення соціальних проблем. У цьому контексті зарубіжний та вітчизняний досвід використання медіа розкриває різні підходи до медіакомунікації та її вплив на ефективність соціальної роботи.

Соціальні працівники закордонних країн використовують мас-медіа для розширення меж своєї діяльності, залучення міжнародних донорів та глобальної спільноти до локальних ініціатив [5, с. 88]. Це дозволяє не тільки посилити вплив соціальних програм на рівні держави, але й створити мережу підтримки на міжнародному рівні.

В Україні, згідно з дослідженням І. К. Покулітої та М. О. Колотило, соціальні працівники все більше використовують соціальні медіа та онлайн-платформи для ведення інформаційних кампаній та навчальних програм, які сприяють підвищенню обізнаності громадян з актуальних соціальних питань [4, с. 50]. Це включає використання медіа для боротьби зі стигматизацією окремих груп населення та підвищення рівня інформованості про соціальні права та послуги.

Співпраця соціальних працівників з мас-медіа також відкриває нові можливості для соціальної роботи в контексті медіаосвіти. Концепція медіаосвіти, схвалена НАПН України, акцентує увагу на важливості підготовки соціальних працівників до ефективного використання медіа-ресурсів для освітніх та просвітницьких цілей [2, с. 5]. Це передбачає навчання соціальних працівників основам медіаграмотності та способам використання медіа як інструменту впливу на соціальну політику.

Враховуючи широкі можливості взаємодії фахівців соціальної сфери з мас-медіа, стає зрозумілою необхідність детальнішого дослідження та розробки стратегій використання мас-медіа у соціальній роботі. Це має містити аналіз ризиків та переваг, асоційованих з медіакомунікаціями, з метою оптимізації їхнього впливу на соціальну зміну.

З огляду на зростаючу роль медіа в суспільстві, соціальні працівники повинні бути обізнаними з потенційними наслідками медіавпливу на вразливі групи та здатними керувати цим впливом таким чином, щоб підтримувати своїх отримувачів послуг і захищати їхні інтереси.

Використання медіа соціальними працівниками може значно розширити їхні можливості для впливу на політичні рішення та соціальні зміни. Через

активне використання онлайн-платформ і соціальних мереж, соціальні працівники можуть організовувати кампанії, спрямовані на підвищення обізнаності про конкретні питання, залучати громадськість до активної участі у соціальних проєктах, а також надавати пряму підтримку тим, хто її потребує. Медіа може служити платформою для відслідковування зворотного зв'язку від отримувачів послуг та громади, що є ключовим для оцінювання та покращення якості соціальних послуг [4, с. 67].

Важливим аспектом є розвиток навичок критичного сприйняття медіаконтенту та здатності адекватно реагувати на дезінформацію [1, с. 19]. Розуміння цих аспектів допоможе соціальним працівникам використовувати мас-медіа як ефективний інструмент, зберігаючи при цьому професійні стандарти і етичні норми.

Міжнародний досвід демонструє, що в країнах з розвинутою медіасферою соціальні працівники вже мають певний успіх у використанні медіа для мобілізації ресурсів та впливу на соціальну політику, що сприяє широкомасштабним соціальним змінам [5, с. 90]. На відміну від цього, у країнах з обмеженими медійними ресурсами або контрольованою медіа сферою, соціальні працівники стикаються з більшими викликами у своїх спробах використати медіа для соціальних ініціатив.

**Висновки та перспективи дослідження.** Використання медійних ресурсів соціальними працівниками дозволяє не тільки ефективно інформувати громадськість і мобілізувати ресурси для вирішення соціальних проблем, але й відіграє значну роль у формуванні громадської думки та соціально-політичних рішень.

Медіа як інструмент соціальної роботи вимагає від фахівців не тільки знань і навичок у галузі медіакомунікації, але й глибокого розуміння етичних аспектів, пов'язаних з конфіденційністю, правом на приватність та потенціалом для дезінформації. Розвиток медіаграмотності серед соціальних працівників є ключовим для забезпечення, що використання медіа сприяє соціальному благу і захищає права та інтереси вразливих груп.

Інтеграція зарубіжного та вітчизняного досвіду використання мас-медіа у соціальній роботі може принести значні переваги. Зарубіжний досвід часто характеризується високим рівнем інновацій та використанням передових технологій, що може допомогти у впровадженні більш ефективних методів комунікації та інформування громадськості.

Водночас, вітчизняний досвід надає глибоке розуміння місцевих контекстів та соціальних потреб. Знання місцевих особливостей дозволяє адаптувати зарубіжні практики таким чином, щоб вони були прийнятними та ефективними в українських умовах. Врахування культурних та соціальних особливостей є критично важливим для забезпечення того, що медіастратегії не викликають негативних реакцій чи відторгнення від цільових аудиторій.

Прикладом успішної інтеграції може служити використання соціальних медіа для ведення діалогу з громадськістю, як це роблять у багатьох зарубіжних країнах. Українські соціальні працівники можуть застосувати подібні підходи для підвищення ефективності своїх інформаційних кампаній, використовуючи

соціальні платформи (Facebook, Twitter та Instagram) для швидкого та відкритого обговорення важливих соціальних питань, а також для надання допомоги і підтримки онлайн.

Перспективи подальших досліджень у цій області пов'язані з необхідністю розробки більш деталізованих методик використання мас-медіа в соціальній роботі. Важливо також зосередитись на порівняльному аналізі міжнародного та вітчизняного досвіду, щоб визначити найефективніші стратегії та підходи, які можна адаптувати для місцевих умов.

Таким чином, подальші дослідження мають бути спрямовані на вивчення інтеграції медіа в соціальну роботу, що забезпечить більшу прозорість, залученість широкого кола громадськості та покращення якості надання соціальних послуг та вирішення нагальних соціальних питань.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вакуленко О. В. Засоби масової інформації як особливий чинник формування здорового способу життя особистості. *Соціальний працівник*. 2005. Вересень. С. 14–18.
2. Мільчевська Г. С. Медіаграмотність у підготовці фахівців соціальної сфери. *Проблеми освіти* : зб. наук. пр. 2019. Вип. 93. С. 235–246. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/8749/>
3. Міхеєва О. Ю. Соціальна педагогіка : курс лекцій. Київ : Компринт, 2022. 558 с.
4. Покулита І. К. Медіапрактики у соціальній роботі : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. 192 с.
5. Chan C. ICT-supported social work interventions with youth: A critical review. *Journal of Social Work*. 2016. Vol. 18. Issue 4. 16 p. URL: [https://www.researchgate.net/publication/303746189\\_ICT-supported\\_social\\_work\\_interventions\\_with\\_youth\\_A\\_critical\\_review](https://www.researchgate.net/publication/303746189_ICT-supported_social_work_interventions_with_youth_A_critical_review)

#### ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА У СФЕРІ МОЛОДІЖНОГО ДОЗВІЛЛЯ

*Лілія Терещенко*

*Миргородський фаховий коледж імені Миколи Гоголя Національного  
університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,  
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка  
[tereshenk@gmail.com](mailto:tereshenk@gmail.com)*

Науковий керівник: *Наталія Сайко*

У період повномасштабної війни ми не повинні забувати про молодь, про її дозвілля, адже воно дозволяє зняти стрес, психологічно розвантажитись. У зв'язку з цим зростає роль соціального педагога, як на етапі організації дозвілля, так і в процесі діяльності.

**Метою** статті є розгляд основних напрямів роботи соціального педагога у сфері молодіжного дозвілля та визначення шляхів їх реалізації.